

Hvordan skape dialog og samhandling for felles miljømål?

Rasmus Hansson

WWF-Norge

25. oktober 2011

KORT OM WWF

+100

WWF er representert
i over 100 land, på 5
kontinent

1961

WWF ble stiftet
i 1961

+5,000

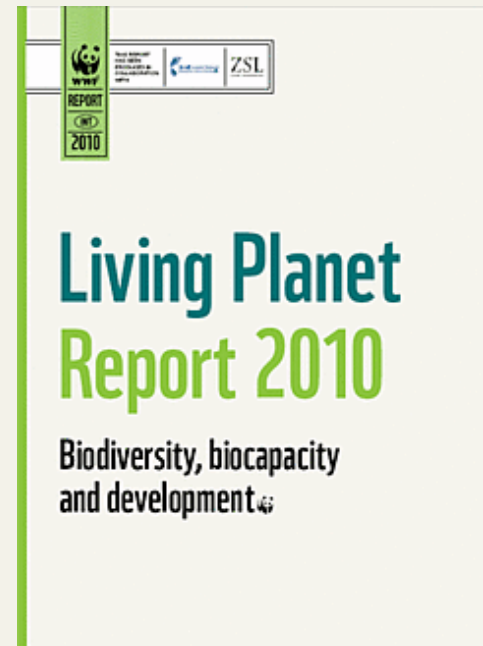
WWF har over
5000 ansatte
verden over

+5M

WWF har over
5 million tilhengere

Økt fotavtrykk og en verden i endring - globale trender innen 2050

- Befolkning + 3 milliarder
- 70% vil bo i byer
- Inntektsøkning med 2,8x
- Dobling av konsum, tripling av mat
- Behov for fundamentale endringer i livsstil
- Konsum x befolkning \neq planet
- Fotavtrykket har økt og fortsetter å øke!

Places

Commodities

Companies

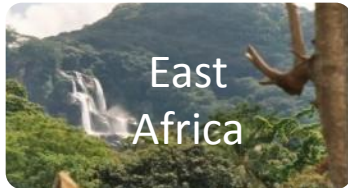
Amazon

Coral Triangle

Borneo

East Africa

Arctic

	Biofuels	Cotton	Livestock	Palm Oil	Soy	Sugarcane	fisheries	Timber
Amazon	✓		✓	✓	✓	✓		✓
Coral Triangle	✓			✓		✓	✓	
Borneo	✓			✓			✓	✓
East Africa	✓	✓				✓		✓
Arctic							✓	✓

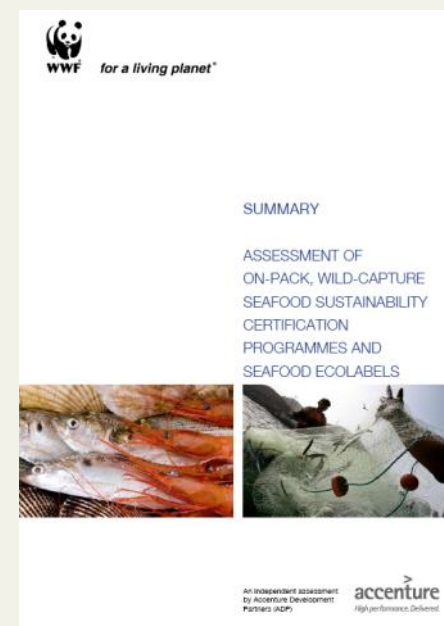
I seng med fienden?

Norge i førerretet på miljøsertifisering for villfisk

- ~75% (eksportverdi) av alle fiskeriene i Norge er nå miljøsertifisert eller i prosess
- = 25-30% av alle MSC-sertifiserte fiskerier i verden i dag
- Norge: verdens største tilbyder av miljømerket fisk!
- MSC tre prinsipper:
 - Status for bestanden
 - Fiskeriets miljøpåvirkning
 - Forvaltning

WWFs sjømatguide

© Original Artists
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

SPIS MED GOD SAMVITTIGHET

Forvaltningen av artene på grønn liste er god og miljøpåvirkningen liten.

VÆR KRITISK

Vær kritisk: Artene på gul liste kan være et godt alternativ, men ikke alltid. Det er bekymring knyttet til miljøeffektene av oppdrett, og/eller fiskeredskapene som brukes.

STYR UNNA

Artene på rød liste er enten overfisket og/eller fanget/oppdrettet på en måte som ødelegger havmiljøet. Ved å styre unna disse artene bidrar du til å løse miljøproblemene og vi kan nyte godt av denne maten i framtiden.

SPIS MED GOD SAMVITTIGHET

Blåskjell
Hyse (*kolje*)
Kamskjell
Kongekrabbe
Makrell
Pollock (*Alaska*)
Reker
Sardin
Sei
Sild
Taskekrabbe
Torsk (*Barentshavet*)
Tunfisk (*albacore og skipjack*)
Østers

VÆR KRITISK

Ansjos
Kveite (*oppdrett*)
Laks (*oppdrett*)
Lange
Reker
Rødspette
Sjøreps
Torsk (*oppdrett*)
Tunfisk (*skipjack*)
Ørret (*oppdrett*)

STYR UNNA

Breiflabb
Hai og rokker
Kveite (*viltfanget*)
Kysttorsk
Norsk hummer
Scampi/tropiske reker
Steinbit
Sverdfisk og marlin
Tilapia (*Sørøst-Asia*)
Torsk (*Nordsjøen*)
Tunfisk (*blåfinnet og gulfinnet*)
Uer
Ål

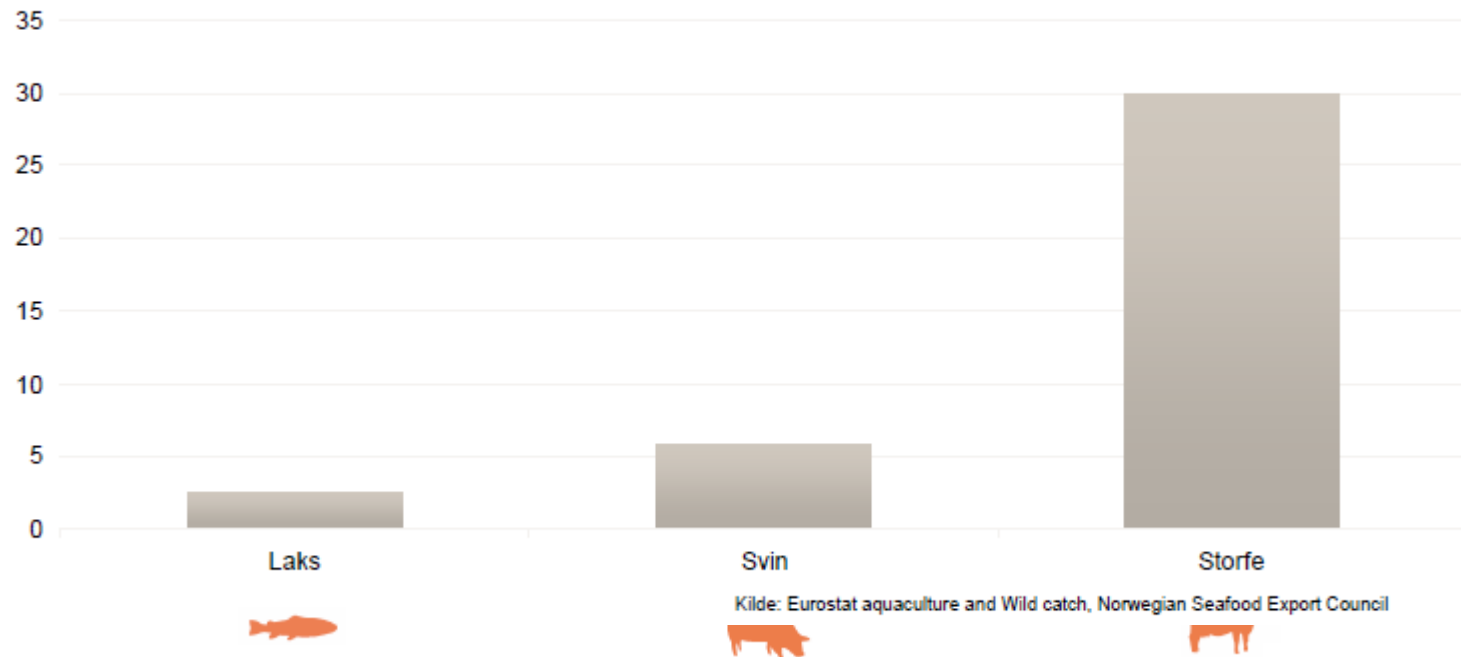

Ingen motstander av oppdrettsnæringen

- Sett fra et klimaperspektiv – en bra kilde for proteinproduksjon
- En næring som er kommet for å bli (øker mest i verden) og en bærekraftig oppdrettsnæring er fullt mulig
- Samarbeider med mange ulike aktører for å realisere dette målet
-> næringen er del av problemet og dermed en del av løsningen
- Bærekraft er en forutsetning for at næringen skal overleve og bidra til å sikre økt verdiskapning langs kysten
- Viktig å få på plass en troverdig og uavhengig miljøsertifiseringsordning for oppdrett

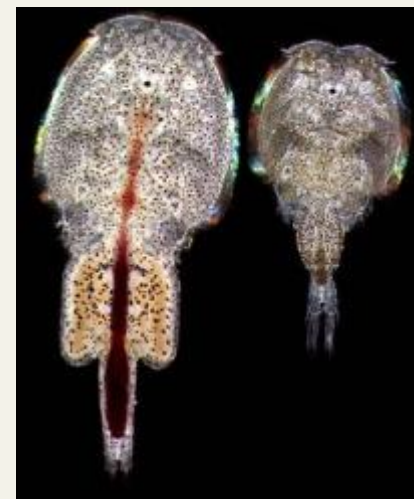

Utslipp av klimagasser i kilo CO2-ekvivalenter per kilo produsert

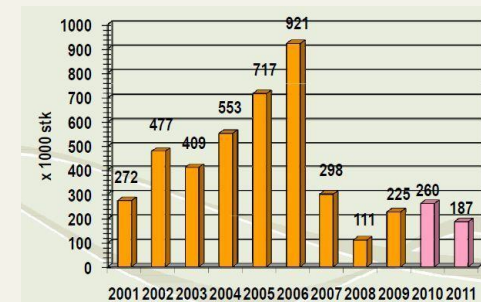
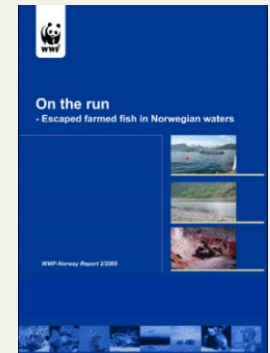
Men mange uløste utfordringer – ikke bare lus

- Lusesituasjon er ikke løst og fremdeles resistensproblemer, dette krever akutte tiltak og endring i produksjonsstrukturen. Har negativpåvirkning på villaks og sjørret
- Rømming er fremdeles et problem – ”null-visjonen” er og blir en visjon og ikke en realitet!
- Manglende kunnskaper om effekter av næringsstoffer og andre typer utslipp, inklusive påvirkning på lokalt økosystem
- Den økte veksten i næringen har gitt for mye fisk i sjøen, tålegrensen for villaksen og miljøet er i mange regioner nådd
- Ikke bærekraftig fiskefôr

Fremdeles en unntaksnæring?

- 10. feb 2011 – 175 000 laks rømte fra et anleggene til SalMar på Hitra
- Største boten som hittil er ilagt et oppdrettsselskap er på 2,8 mill. Det tilsvarer om lag SalMars overskudd på én dag...
- Nær 10.000 slakteklar laks rømte fra en ventemerd til Nordlaks Produkter ved Børøya utenfor Stokmarknes i Nordland, 5. nov 2010
- Nordlaks rømming ble henlagt grunnet usikkert om det var not eller brønnbåt som var grunnen til rømmingen
- **MEN – Ansvarer ligger uansett hos Nordlaks og de burde straffes for rømmingen! I stedetfor er Nordlaks godt fornøyd med henleggelsen...**
- Fiskeriminister og **næringen selv** må få slutt på at miljøkriminalitet i oppdrett lønner seg!

Blir viktige rapporter lagt i skuffen?

• **NINA 2010**- Regionsvis påvirkning av rømt oppdrettslaks på ville laksebestander i Norge

-forhindre all innblanding av oppdrettslaks i villaksbestandene

• **Havforskningsinstituttet 2011**- Risikovurdering – miljøvirkninger av norsk fiskeoppdrett

- Lus og rømming ødelegger

• **Arealutvalget 2011**– Areal til begjær

-Vekstpause og biomassereduskjon i enkelte områder

-Men hva brukes rapportene til? Høringer, men ikke noen tiltak?

Felles miljømål og hva så?

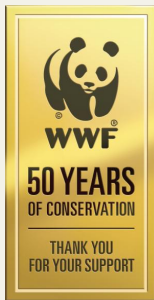
- FHL og medlemsbedriftene vil iverksette tiltak for at lakselus og rømt laks fra havbruk ikke skal få bestandsregulerende effekt på vill laks og på sjøørret
- Satser mer på forskning, forurensere betaler prinsipp, miljøfond, merking av fisk, men kun fokus på lus og rømming
- VIKTIG – krever mer oppfølging og kontroll. Men det bevilges ikke mer penger til dette arbeidet – hvorfor ikke?
- Fisken skal merkes i løpet av 2012 – hva er status her?
- OG – hvem skal sanksjonere ovenfor frivillige tiltak?
- Det er fint at vi er enige om mål – men vil vi noen gang nå målene?

Bærekraftig produksjon forutsetter god kontroll

- WWF og Marine Harvest samarbeider for å sikre en bærekraftig oppdrettsnæring
- Å få bukt med næringens problemer med lakselus er en av forutsetningene for videre vekst
- Det går fremover, men det er fremdeles et stykke igjen å gå. Erfaring viser at enkelt anlegg kan ha stor negativ effekt på hele områder
- Derfor er det bred enighet om behov for mer tilsyn og bedre bruk av sanksjonsmidlene fra Mattilsynet

Miljømerking av oppdrett – en del av løsningen

- En rekke sertifiseringsordninger og ”miljømerker” på oppdrettsprodukter har blitt etablert de siste årene
- WWF rapport fra desember 2007 - ingen av de eksisterende sertifiseringsordningene er gode nok
- Forvaltningen har ikke tatt ansvar for å få på plass en bærekraftig oppdrettsnæring – sertifisering kan være en del av løsningen
- WWF jobber med utviklingen av globale kriterier for lakseoppdrett gjennom ”The Salmon Aquaculture Dialogues” og ”ASC”. Standarden vil ferdigstilles november 2011
- Tilbyr forbrukere en troverdig tredjeparts-sertifisering av oppdrettsprodukter.

Benchmarking Study

Certification Programmes for Aquaculture

Environmental Impacts, Social Issues
and Animal Welfare

asc Aquaculture
Stewardship
Council

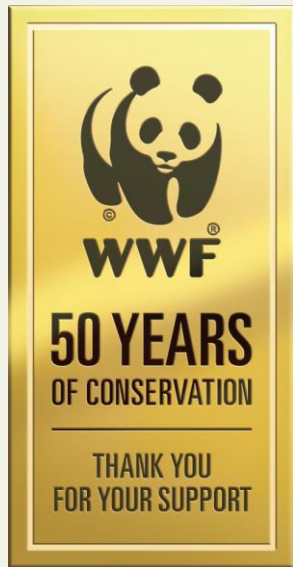
Hva forventer WWF av oppdrettsnæringen?

- Større oppdrettsfrie områder basert på faglige tilrådninger – kartlegges
- Forpliktende grenseverdier som tar hensyn til den samlede miljøpåvirkningen i ett område
- Nullvisjonen på rømming oppfylt – og konkret nedgang i %-vis oppdrettfisk i gytebestandene
- All oppdrettsfisk må kunne spores raskt ved rømming
- Krav om bruk av best mulig tilgjengelig teknologi og satsing på teknologi for lukkede systemer
- Øke forskningen på kommersielt bruk av steril oppdrettsfisk
- Førre -var-prinsippet brukes aktivt i forvaltningen
- Lavere forbruk av ville fiskeressurser i fôret og strenge miljøkrav på alle råvarer
- Økt utnyttelse av fiskeråstoff + alternative kilder (f.eks. blåskjell) til fôrproduksjon
- Redusert energiforbruk i drift og produksjon

Slutt å unnskyld dere – gjør noe med det!

- Økt vekst i næringen uten kunnskapsgrunnlag vil fortsette å gi miljøproblemer -> ikke en næring for fremtiden
- Politikken gjemmer seg bak fiskeri- og havbruksnæringen og økonomisk vekst:
 - > **WWF er stadig lei av tomt prat og krever handling**
- Trenger modige politikere som setter miljø i førersetet
- Norsk sjømatnæring konkurrer både mot klimaendringer og andre næringer
- Økt kunnskap er avgjørende for vellykket forvaltning i fremtida – må bevilges mer penger til FoU (men må ikke brukes som unnskyldning for å ikke gjøre noe)
- Nye regelverk må på plass NÅ
- **Vekst er ikke det eneste saliggjørende - øk utnytting og verdiskaping av de marine ressursene!**

Takk!

www.panda.org

Kilde: Nofima